

महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरण

४ था मजला, एक्सप्रेस टॉवर्स, नरीमन पॉइंट, मुंबई-४०० ०२१
दुरध्वनी क्र. : २२०२६२४९, २२८३५२४७ फॅक्स : २२०२९३४८
ई.मेल पत्ता: mstmjp@rediffmail.com
caomjp@rediffmail.com
वेब पत्ता : mahajeevan.com

जा.क्र.मजीप्रा/सस/तांशा-१/३५०/८५७

दिनांक : २९/७/२००६

तांत्रिक परिपत्रक क्र. ११९

विषय : विविध पाईपलाईनमधील पाण्याचा महत्तम सुरक्षित प्रवाही वेग
(Maximum Safe Velocity) ठरविणेबाबत..

संदर्भ : या कार्यालयाचे दि. १३ जुलै, १९९९ च्या जा.क्र.मजीप्रा/सस/तांशा-१/३५०/
२१२६ अन्वये प्रस्तुत केलेले तांत्रिक परिपत्रक क्र. २२.

ग्रामीण तसेच नागरी पाणी पुरवठा योजनांसाठी वापरावयाच्या पाईप्सची निवड कशी करावी याबाबत संदर्भिय परिपत्रकान्वये मार्गदर्शक सूचना प्रसृत केल्या असून त्याप्रमाणे कार्यवाही होत आहे.

सदर परिपत्रकानुसार **सी.आय. (Un-lined) व जी.आय. पाईप्स** व्यतिरिक्त इतर पाईप्समधील पाण्याचा महत्तम सुरक्षित प्रवाही वेग (Maximum Safe Velocity), पाईपलाईनचे सुरक्षिततेचे प्रमाण (Factor of Safety) २ घेऊन, १.२ मीटर प्रति सेकंद इतका ठेवण्याबाबत निर्देश दिले आहेत. या निर्बंधामुळे उर्ध्ववाहिन्यांच्या बाबतीत आर्थिकदृष्ट्या किफायतशीर व्यास (Economical dia.) ठरविताना सहसा अडचण येत नसली तरी गुरुत्व नलीकांच्या बाबतीत आवश्यकते पेक्षा जास्त व्यासाचे पाईप्स वापरावे लागून तसेच गुरुत्वनलिकांमध्ये अंतिम दाबाचा (Residual Head) वापर होत नसल्याने योजनांची संकल्पने जादा खर्चाची होऊन योजनेची किंमत वाढत असल्याचे निदर्शनास येत आहे.

दिनांक ७ व ८ फेब्रुवारी, २००६ रोजी ठाणे येथे झालेल्या सर्व मुख्य अभियंता यांच्या बैठकीत सदर बाबीवर सांगोपांग चर्चा झाली व जलवाहिनीतील पाण्याचा महत्तम प्रवाही वेग योजनेचा खर्च कमी करण्याच्या दृष्टीकोनातून या विषयातील तज्ञ डॉ. धबडगावकर यांचे अभिप्राय घेऊन १.८ मीटर प्रति सेकंद पर्यंत वाढवावा असा सर्वानुमते निर्णय घेण्यात आला. या अनुषंगाने डॉ. धबडगावकर यांचे अभिप्राय घेऊन विविध प्रकारच्या पाईप्ससाठी पाईपलाईनच्या सुरक्षिततेबाबतचे प्रमाण (Factor of Safety) १.३३ धरून सी.व्हॅल्यू, व्यासनिहाय, पाण्याचा उच्चतम प्रवाही वेग उर्ध्व व गुरुत्व वाहिन्यांच्यासाठी पुढील तक्त्याप्रमाणे निश्चित करण्यात येत आहे.

(महाराष्ट्र शासनाचा उपक्रम)

पाणी हे जीवन आहे ! पाण्याची बचत करा!

क्र.	सी. व्हॅल्यू	पाईपांचा प्रकार	पाण्याचा उच्चतम प्रवाही वेग
१	C Value 100	४० मि.मी. व त्यापेक्षा कमी व्यासाची जी.आय.	१.४ मी./सेकंद
२	C Value 100	२५० मि.मी. व त्यापेक्षा कमी व्यासाच्या (आतून अस्तरीकरण नसलेल्या) सी.आय. व ५० मि.मी. ते १५० मि.मी. व्यासापर्यंतची जी.आय.	१.६ मी./सेकंद
३	C Value 100	२५० मि.मी. पेक्षा जास्त व्यासाच्या (आतून अस्तरीकरण नसलेल्या) सी.आय. तसेच १५० मि.मी. पेक्षा जास्त व्यासाच्या जी.आय.	१.८ मी./सेकंद
४	C Value 110	एम. एस.	१.८ मी./सेकंद
५	C Value 140	ए.सी., डी.आय., पी.व्ही.सी., पी.एस.सी., आर.सी.सी., बी.डब्ल्यू.एस.सी., जी.आर.पी., एच.डी.पी.ई., पी.सी.सी.पी.	१.८ मी./सेकंद

तेव्हा येथून पुढे योजनांची संकल्पने तयार करताना उपरोक्त नमूद केल्यानुसार पाण्याचा उच्चतम प्रवाही वेग विचारात घेऊन योजनेतील जलवाहिन्यांची संकल्पने तयार करण्यात यावीत. मात्र या पूर्वी प्रसृत करण्यात आलेल्या परिपत्रक क्र. २२ मधील इतर बाबींसाठी असलेल्या सूचना व अटी तसेच शासनामार्फत वेळोवेळी निर्गमित झालेल्या सूचना अबाधित राहतील.

(Handwritten Signature)

(माधव दोमकोंडवार)

सदस्य सचिव

प्रत : मुख्य अभियंता, म.जी.प्रा., ठाणे, पुणे, नाशिक, अमरावती, औरंगाबाद, नागपूर यांना माहिती व पुढील कार्यवाहीसाठी.

प्रत : अधीक्षक अभियंता, मजीप्रा मंडळ (सर्व), , यांना माहिती व पुढील कार्यवाहीसाठी.

प्रत : कार्यकारी अभियंता, मजीप्रा बांधकाम विभाग (सर्व), , यांना माहिती व पुढील कार्यवाहीसाठी.